

восени забарвлюються в золотисто-жовтий колір. Культивується в якості однієї з найкращих декоративних рослин.

Метою даної роботи є вивчення листя кладрастиса жовтого, так як у фармакологічному та фармакогностичному відношенні рослина вивчена недостатньо.

Літературні дані свідчать, що кладрастис містить кверцетин і може використовуватись в якості протинабрякового, спазмолітичного, антигістмінного, протизапального засобу. Також як антиоксидант та діуретик, але хімічний склад цієї рослини вивчено недостатньо.

Для проведення фітохімічних досліджень використовували листя кладрастису жовтого, зібране у 2015 році (травень-червень) в Харкові.

Наявність тих чи інших класів природних сполук встановлювали за допомогою загальноприйнятих хімічних реакцій ідентифікації та методів хроматографічного аналізу, виявлено: флавоноїди, гідроксикоричні кислоти, кумарини, дубильні речовини конденсованої природи, амінокислоти, органічні кислоти та алкалоїди.

Визначено основні числові показники за ДФУ: вологість – 6,91 %, загальна зола – 12,76 %.

Дана рослина розширює ресурсний потенціал лікарських рослин України.

МІКРОСКОПІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ КВІТОК ШЕСТИ ВИДІВ РОДУ *SALVIA* L.

В. С. Доля, В. І. Мозуль, І. М. Шевченко, Сахлі Мохамед Амін
Запорізький державний медичний університет

Види роду шавлія (*Salvia* L.) застосовуються як протизапальний засіб, для лікування невритів, радикулітів, захворювань верхніх дихальних шляхів. Поширені на території України. Культивуються в багатьох країнах світу.

Мета роботи: вивчити діагностичні ознаки пелюсток і чашолистиків шести видів роду *Salvia* L.: *S. aethiopsis* L (ш. ефіопська), *S. dumetorum* Andrз (ш. зарослева), *S. officinalis* L (ш. лікарська), *S. nutans* L (ш. поникла), *S. pratensis* (ш. лучна), *S. nemorosa* L (ш. дібровна).

Матеріали та методи дослідження. Сировину заготували влітку 2014 р. в околиці міста Запоріжжя в фазу цвітіння. В роботі використали мікроскоп Micromed XS – 2610 та фотографували препарати за допомогою мікроскопа HDCE – 10A manual. Заміри клітин проводили за допомогою окуляр-мікрометра.

Результати дослідження. Епідермальні клітини пелюсток і чашолистиків мають звивисті контури у всіх рослин. Продихи оточені двома клітинами. Ефірноолійні залозки восьмиклітинні, в діаметрі від 61,00 до 64,00 мкм. Виявлені прості та головчасті волоски. Прості волоски одноклітинні. Відсутні у шавлії ефіопської, найдовші – у шавлії зарослевої – $139,79 \pm 3,05$ мкм довжини. Прості волоски багатоклітинні, мають від 3 до 7 клітин, довжина волосків у всіх рослин майже 200 мкм, найбільша – у шавлії ефіопської – $320,25 \pm 2,15$ мкм. Головчасті волоски багаточисленні, різноманітні у всіх рослин довжиною від 30,00 до 58,00 мкм.

Висновки. Діагностичною ознакою пелюсток і чашолистиків шести видів роду *Salvia* L. є ефірноолійні залозки, прості і головчасті волоски. Найбільш довгі волоски виявлені у шавлії ефіопської ($320,25 \pm 2,15$ мкм).

ДОСЛІДЖЕННЯ КАРБОНОВИХ КИСЛОТ КВІТОК ШЕСТИ ВИДІВ РОДУ ШАВЛІЯ .

В. С. Доля, В. І. Мозуль, І. М. Шевченко, Сахлі Мохамед Амін
Запорізький державний медичний університет

Види роду шавлія поширені на території України і застосовується для лікування багатьох захворювань.

Мета роботи. Вивчити карбонові кислоти квіток *Salvia aethiopsis* L (ш. ефіопська), *S. dumetorum* Andrз (ш. зарослева), *S. officinalis* L (ш. лікарська), *S. nutans* L (ш. поникла), *S. pratensis* (ш. лучна), *S. nemorosa* (ш. дібровна).

Матеріали і методи. Сировину заготовили літом 2014 р. в околиці м. Запоріжжя. Комплекс карбонових кислот виділяли хлороформом. Кислоти переводили в метилові ефіри і аналізували на хроматографі “Цвет-4”.

Результати досліджень. Якісний склад і кількісний вміст окремих жирних кислот, які входять в склад ліпідів, визначали методом газо-рідинної хроматографії. Було знайдено 15 жирних кислот. Більшість кислот міститься в мінімальній кількості: капронова, капринова, каприлова, лауринова, міристинова, пальмітолеїнова, ейкозенова, ейкозодієнова, бегенова, лігноцерінова. Протилежне становище займають пальмітинова і стеаринова кислоти. Вони містяться в кількості $3,56 \pm 0,03$ – $8,04 \pm 0,12$ % і $2,35 \pm 0,04$ – $5,36 \pm 0,09$ % відповідно. Головними компонентами досліджуваних олій є олеїнова, лінолева і ліноленова кислоти. Ліноленова кислота в значній кількості знайдена в ліпідах *Salvia nutans* L ($41,05 \pm 0,25$ %). Ліпіди інших рослин містять менше цієї кислоти, але все таки значну кількість: від $25,20 \pm 0,28$ % (*Salvia officinalis* L.) до $32,0 \pm 0,16$ % (*Salvia pratensis* L). Не менш фізіологічно активна лінолева кислота в найбільшій кількості міститься в ліпідах *Salvia nemorosa* L. – $45,24 \pm 0,37$ %, *Salvia aethiopsis* L. – $40,06 \pm 0,34$, *Salvia pratensis* L.- $40,31 \pm 0,21$. Менше її знайдено в ліпідах квіток *S. nutans* L. – $37,54 \pm 0,09$ %, *S. dumetorum* L. – $29,71 \pm 0,21$ %. Олеїнова кислота в ліпідах знайдена в кількості від $12,74 \pm 0,05$ % (*Salvia nutans* L.) до $20,51 \pm 0,15$ % (інші види шавлії).

Висновки. Якісний склад жирних кислот ліпідів квіток роду шавлія різноманітний і мало відрізняється у досліджуваних видів. В найбільшій кількості міститься лінолева та ліноленова кислоти.

ВИВЧЕННЯ ФЛАВОНОЇДІВ У ТРАВІ ДЕЯКИХ СОРТІВ РОСЛИН РОДУ ЖОРЖИНА

Н. І. Ільїнська, Т. М. Гонтова
Національний фармацевтичний університет
n.ilyinska@gmail.com

Одним з передових напрямків досліджень сучасної фармації є пошук та вивчення перспективних джерел рослинної сировини. У рамках комплексного